

ert ~ 170. n. n. n. n.
me f. g. l. p. n. n. n. n.

M. H. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-könyvtár
Nővédeknapló

XXXII. évfolyam.

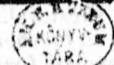
1900. évi 258. sz.

169. szám.

Szombat, 1900. szeptember 1.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Két évre 10 ft. — kr.
Élve 5 . . . 50 .
Nagyadvre 2 . . . 10 .
Egy hóra 1 . . . 5 .
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesőr
hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel.

Erdély és az oláhok.

Nem pusztá jelszó, nem is földrajzi fogalom az, hogy Erdély Magyarország fellegvára. A történelem lépten-nyomon bizonyította ennek a kétségbevonhatatlan igazságát. Ott volt az igazi végvára a magyar szabadságnak, alkotmányának. Magyarország politikai existenciájának. Ha erre különös büszkeséggel hivatkoznak az erdélyiek, nekünk, az ugynevezett nagymagyarországiaknak el kell ismernünk ezt az igazságot.

Ez a történelmi tanúság szabja meg nekünk azt, hogy minek tekintjük az erdélyi felföldet ma és a jövőben, minő irányban intézzük politikánkat, hogy Erdélyt a magyar államnak és a magyarságnak biztosítsuk s ezzel Magyarországot biztosítsuk.

A román liga nagyon jól felfogta Erdély jelentőségét, azért tette cselszövő törekvésének központjává. Tudja nagyon jól, hogy Erdély esetleges birtokával megvalósíthatná álmát, a nagy Oláhországot egészen a Tiszáig (melynek partját egyelőre szerénységből nem akarja állépní.)

Ez az álom ma már nemcsak az ugynevezett izgatók szavaiban és hírlapcikkében él, de lassan-lassan keresztülszivárog minden erdélyi gondolkodásán, törekvésén, komoly céljává lesz, ebben az eszmében nevelik gyermekeiket. A míg néhány százias izgatót bebörtönözünk a magyar állam és tör-

vényei ellen való tüntetés miatt, állandó tüntetés foly nemcsak a család otthonában, de nyilvánosan is, mely folyton növekszik és gyűl, mint a genyes seb.

Ezt jól tudják és érzik az Erdélyben lakó magyarok, a kik hiu lármét csapnak s nem is tuloznak akkor, mikor felhívják a veszély tüzhelyétől távol álló magyar társadalmat, felhívják az államhatalmat az őket napról-napra jobban fojtó helyzetre.

Megnyilatkozik a magyar ellenes tendencia nyíltan, a társadalomban, a közéletben, még a csekélynek látszó körülményekben is. Így pl. volt alkalmunk magütközéssel látni Brassóban, hogy a román tanulók miképen tüntetnek a romániai színekkel. Román katonaszabásu kék sapkában járnak, melyet vörös es sarga zsinór ékit, némelyiknél, mintha egy szodalitás rangbélije lenne, vagy szélesebb paszomántal, vagy a sapka tetején olyan zsinór diszítéssel, mint azt a romániai katonatisztek viselik. Aki csak egy kissé betekint az erdélyi románság kohójába, meglátja azt a tüzet, melyet a román mozgalmak egy kitünő ismerője: Jancsó fölfedez előttünk.

A románoknak azonban bizonyos tekintetben támaszuk a szászok is. Ez ellen ugyan felförmedve fognak tiltakozni, de ez ugy van.

A magyar kultúra megerősítése az egyetlen eszköz arra, hogy a nemzetiségeket meggyőzhessük és a konok izga-

tásokat gyökeresen irtsuk. A kulturának természetesen mindenre ki kell terjednie: a közoktatásra, közigazgatásra, gazdasági viszonyokra. A nemzeti szellem fölemelkedése a kormányzás, a jogszolgáltatása igazságossága, a népanyagi helyzetének könnyítése (nem romániai kasszák útján) oly imponáló fényvel venné körül az elhanyagolt, butaságban sanyló szegény román népet, mely elsötétítene a háttérben bujkáló agitációt.

Ha mi, a magyar állam s társadalom, a kulturában nem lehetünk erősebbek, sőt hatalmasak (erőszak nélkül), akkor elveszett Erdély a magyarságra nézve. Mert ennek az életbevágó pozíciónak feláldozása már magában véve a végelgyengülés egy stádiuma lenne.

Ez nem történhetik meg. A magyar államnak s a magyar társadalomnak tiszszerezett gonddal kell foglalkoznia az erdélyi kérdéssel.

Ez nem a földrajzilag határolt királyhagón tuli rész kérdése, hanem magáé Magyarországé.

A magyar közművelődés munkája biztos prognosztikont ad ugyan arra, hogy a nemzeti művelődés diadalmas-kodni fog, de a fát külső hatások is dönthetik. Ellent csak ugy állhat az a fa, ha erős, egészséges.

Azért igyekezzünk megerősíteni minden téren a magyar kulturát, hogy terjessze minden hajlék fölé koronáját.

Szerelmi vallomás.

A »Debreczen« tárczája.

Irta: **Ponori Thewrewk István.**

Akácfa-virágok illatától elalmodozva, napsugaras tavaszi délelőttön, lomboknak hűsen simogató árnyában, ligetben ülök egy padon, s behunom a két szemem. Olyan jól esik ebben az edes csöndben, ebben az idegcsillapító nyugalomban, a zavartalan egyedül-léteek most oly jótékonyhatásu tudatában, emberektől távol, dalos madarak közelében, magamat az életküzdelem zajából: a valóból kiragadva, olyan jól esik itt álmodoznom / Behunom a két szemem.

Leirhatatlan gyönyörrel tölt el a gondolkodás akadálytalan repülése képzeletem világában. Emberek konvencionális beszéde nem zavar: nem hallok kifogástalan udvariassággal, csinált szeretetreméltósággal, számító színeskedéssel elmondott hazugságokat, — nem mondanak előttem egymásnak az elragadtatás hangján bókokat, hogy aztán háta mögött az egymás becsi letét mocskolják, nem marakodnak a szememláltára elveket hirdetve, jelszavakat lobogtatva, a pénzt és örökre csak a pénzért! — nem látok elégtelenséget, rutönzést, állatias tehetetlenséget, nem látok felületességet, könnyelműséget, léhaságot, bünt, behunom a két szemem s álmodozom.

A világ bizonyára nem olyan rossz, mint a milyennek néha látjuk, de nem is olyan jó legalább legtöbböknök nem, mint amilyennek szeretnők.

Csalódásaink száma egyre nő s illuzóink mind kevesbednek és tagadhatatlan, hogy bele játszik az önzés is annak a sötét hangulatnak a keletkezésébe, mely néha oly vigasztalhatatlannak láttatja velünk ezt az egész életet.

Ha ábrándjaink, merészebb terveink nem valósulnak meg: az életben az emberekben keressük gyakran egyedül a hibát, s önmagunkban nem; önzéssel vádoljuk a világot, pedig gyakran e vádnak is önzés alapja: elégedet lenek vagyunk, mert vágyaink, ha mindjárt a legnemesebbek is ezek, nem teljesültek, nem teljesülhetnek, s nem tudunk néma türéssel — lemondani.

Behunom a két szem, s álmodozom a boldogságról. Itt, itt a csöndben, a magányban szeretném azt meglelni, amit az élet zajában csak keresek.

Itt, varázslom magam elé a földi boldogságnak képeit, melyeknek megvalósulásáért ugy érzem néha, hogy hiába fogok küzdeni, szenvedni. És oly jól esik még csak álmodnom is boldogságról! . . .

Ne ítéljenek el, hogy a mikor boldogságot mondom: a szerelemre gondolsz. S mikor a szerelemre gondolok: egy lányt látok magam

előtt, a ki oly szép, és oly tisztalelkű, mint egy angyal. Én legalább ugy képzelem, hogy nincs tökéletesebb leány, mint ő, és valóban csodálatosan gyönyörű lehet a menyország, ha a jó Isten angyalai mind olyan szépek, — mint ő.

Behunom a két szemem, A liget csöndes. Én edes Istenem, ha én most itt találkozhatték vele — egyedül! (Nem, nem, még a mama se legyen jelen, ambar egyike a legbájosabb és legjobb mamáknak!) Egyedül! . . . Egyedül! Ha én most megfoghatóam a jobb-ját s a becsületes férfiszív mély szerelmével mondhatnám:

— Szóljon! Kérem, könyörgöm: akar-e edes tarsam lenni, angyalom, mindenem az egy életre át? . . .

Lombok összesugnak: Pszt! Csöndesen legyünk! Csöndesen, hogy halljuk, bármily halkan mondaná is, halljuk a leány válaszát a szerelme ifjuhoz.

Virágok összedugják fejüket: Vajjon mit felel, ugyan mit válaszol ő ki százszorta, ezerszerre szebb, mint mi?! Lányka, lányka, ne mondj tagadó választ a szerelmes ifjunak! . . .

Falombok közül néhány napsugár kíváncsian suban a leány keblére, s hallgatószik: mit ketyeg az a kis életóra, az a leányszív, melynek szavától egy egész életre való boldogságot vár a szerelmes ifju? . . .

Debreczen, szeptember 1.

Telepítés és parcellázás Erdélyben.
Daranyi Ignác földmivelésiügyi miniszter — mint értesülünk, a legközelebbi napokban Erdélybe utazik több napig tartó tanulmányútra, mely összeköttetésben áll a földmivelésiügyi miniszter által tervbevetett nagyobb telepítési és birtokfelosztási akcióval. A miniszter ugyanis még az idén a törvényhozás elé egy telepítési és birtokföldarabolási (parcellázási) törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni, mely hivatalosan sok eddig fennálló bajon segíteni. Ugyanebből a célból a földmivelésiügyi kormány legutóbb Erdélyben telepítési szempontból rendkívül fontos nagy erdő- és birtokvásárlásokat eszközölt és még nagyobb vásárlások dolgában folyamatban vannak a tárgyalások. A földmivelésiügyi miniszter ezen akciója iránt politikai körökben igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Bosznia állapota. Nemrégiben sok szó volt a bosnyák állapotokról, a mohamedánok panaszairól és az ottani mozgalmakról.

Kallay közös pénzügyminiszter a delegáció bizottsági ülésén bizalmasan rámutatott ezen mozgalmak okaira. Ugy látszik, hogy bizonyos részről mestersegesen szítják ott az elégedetlenséget. Most hivatalos adatok alapján ismertetik részletesen a boszniai állapotokat, hogy a magyar közönség a helyzettől teljesen tájékozva legyen. Az öt ívre terjedő tanulmány, melyről egy ízben már megemlékeztünk a Budapesti Szemle holnap megjelenő, szeptemberi számában lát napvilágot. A tanulmány a bosnyák mohamedánok helyzetét és a bosnyák kormányzat mohamedán politikáját vizsgálja meg. Történeti visszapillantáson kezd a hivatalos adatok alapján konstruálja a monarchia politikájának irányzatát, mint az a Balkanon kialakult.

Méltatja és magyarázza a török gazdalkodást és a lakosság lelkiületének fejlődését. Majd áttér az okkupáció utáni állapotokra. Összefoglalja, mit tett a kormányzat a mohamedán egyházi és iskolai ügyért, és miként mentette meg az egyházi alapokat. Összehasonlításokat tesz e részben a balkáni államokkal. Majd kitér az agrárügyre, az egyes felekezetekből történt atlépésekre és a kivándorlásra. A tanulmány célja, hogy a mostani mohamedán mozgalom okait kimutassa; jellemzi a szereplőket és nem szepíti az alapokat. Belvonja fejtegetése körébe a magyar szempontokat is, bár nem czafolni akar, hanem tájékoztatni a közönséget.

A tanulmány értékelésünk szerint némely is megfog jelenni.

A lány lesütö szemét. Arcát befutja a szemérem rózsapírja, sohajszerűen leégzik, majd lassan fölemeli hosszú pillait, s könyvtől harmatos tekintetét vet reám. Oh, ez a tekintet! Kacagjatok ki gunyosan, hogy ábrándozó bolond vagyok: mondjátok, hogy betegs idealizmusom nem ebbe a reális korba való; elvezetetek fölöttem, szóljatok rólam kicsinylőlog vagy ám szanjatok: mit bánom én! . . .

A lánynak egy tekintete nekem több gyönyört nyújt mint a ti összes számító okoskodatok: én egyetlen egy tekintetéből több gyönyört olvasok, mint a mennyit a ti század végű elvezeteitek nekem együttve nyújthatának, én egyetlenegy szenden biztató tekintetéből az Isten és emberek előtt kötött szent szelmi frigynek egy egész élet utját a boldogság állandó ragyogásával bearanyozó örömeit s jtem . . .

Beteg képzelődés? Miért? Mert ti nem tudtok így érezni? . . . Mert el vagyok faszulva, mert azt hiszitek, hogy minden szív, még a tiszta angyali leányszív is olyan üres, mint a tiétek? . . . Am, ha ez betegség: úgy legyek mindég ilyen beteg: maradjon meg a hitem a szende leánytekinetet ö-zintéségében, szívem k nemes érzelmeiben, keblegek tiszta

Sándor király és Milán. Begrádból jelentik, hogy Barlovacz György budapesti szerb főkonzul Sándor király tegnapi délután hozozabb kihallgatáson fogadta. Ennek a kihallgatásnak nagy fontosságot tulajdonítanak, mert Barlovacz Budapesti való elutazása előtt, hosszasan értekezett Milánal. Alapános az a vélemény, hogy Barlovacznak bizalmas küldetése volt. Milán allítólag azt üzenté Sándor királynak, hogy beleyug-zik a történetbe és nem tér vissza többé Szerbiába.

Tegnap jelent meg először újra a Páged című progresszista lap és legközelebb a radikális Odjek és a liberális Srpska Zastava is újra folámad. — Mind a három lapnak a megjelenésé, Milán király tanácsára tiltották be.

Visszahatás.

Az egyik Schossberger-fiu, habar beltagja volt a czégeknek, saját szakállára óriási spekulációba bocsátkozott a börzén. Legjobb barátai dolgozta ellene ugyanott s végre kijelentette, hogy nem bírja tovább. — megbukik.

Nem engedték megbukni. A Schossberger-czég összevásárolta mindazt, a mit a spekulans fiu nem tudott volna megeselekedni; megvásárolta potom áron s megmentette ezáltal a czégek s a budapesti börzének becsületét.

Egy hónappal ezelőtt történt. Ma azt olvassuk a legjobban informált lapokban, hogy a Schossberger-czégnek sikerült a megvásárolt papirokon szerencsésen tulajdosi — meg pedig örvendetes nyereséggel. A mit egy hónappal ezelőtt, mondjuk kerek számban huszmillióért megvásárolt, azt most üzletserűen lebonnyolított nyerveén mellette hárommilliót.

A bámuló közönség pedig keresi ennek a hallatlan finesznek a nyitját.

A magyar gazda raktáraiban ott hever az idei termés.

Az adóvégrehajtó működik erélyeseo, magyar királyi adóvégrehajtói hatalommal, mert kiadatott a parancs, hogy hajtásba könyörte-nül az adót, hiszen az aratásnak vége, a cseles is bet-jezódott s a gazdának van miből fizetni!

Ki siet vajon a magyar gazdák segítségére?

Senki. Sem Schossberger, sem semmiféle spekulans, mert a magyar gazdán segíteni nem lehet, azon csak nyerni szabad a merkantilis tanok szerint.

A gabonaözsdén, mint a biztos prédára

leső fenevad, úgy leselkednek a gabonaspekulansok és buza-uzsorások. Várják, míg végelkeseredésben a magyar gazda oda adja termését a elállítási áron alól is, csak hogy polgari kötelezettségének tehessen eleget s a d o b s z ó t ne hallja háza tája körül.

A syk millióban spekuláló Schossberger segítségére sietnek nemcsak a Schossberger czég, hanem néhány tehető magyar bank is, a magyar gazda tönkretevesére sietnek a gabonaözsdén spekuláló bankok, esetleg a Schossberger czég is.

Es ez ellen nincs védelem? Nincs, mert a törvényes rendelkezést betartják, sőt még meg s mentik a magyar r kereskedő és bankvilág, meg a börze becsületét.

A budapesti börzének van hivatalos közlönye. Ez az úgynevezett »Pester Lloyd«. Ennek a »Pester Lloyd«-nak a szerkesztője Falk Miksa országgyűlési képviselő és számos részvénytársaság igazgatója tagja s ha jól tunjuk, a börze egy let egyik elnöke.

Azonkívül ez a »Pester Lloyd« mindenit úgy ismeretes, mint a mindenkori kormányok legbizalmasabb közlönye s a külföldön is ilyenek ismerik.

Eza magát kormánylapnak kiadó újság, a börze lapja lévén, csak a merkantilis irányzatot dediteti, csak a börzét dicsóti s ennek dolgait puszirozza. S mindezt teszi, mint kormánylap.

A »Pester Lloyd« tehát ellensége mindannak, a mi nem merkantilis dolog, heves ellensége a magyar földmivelésnek akkor, a mikor ennek produktumai a börzére kerülnek.

Érthető tehát, hogy féktelen támadásokat intez a földmivelési miniszter ellen, a ki hadat üzent a borpancsolóknak, mentési műveletet végeztet a ruthének érdekében s felszóal a gazdasági kongresszuson Párisban, hirdetvén a mezőgazdasági érdekek védelmét, a mit azt miniszteri esküvőjevel fogadta.

Hiszen azért földmivelési miniszter Daranyi, hogy a magyar földnek, a magyar földművelőknek érdekeit itápolja, ha nem teszi, esküszögővé tenni.

Amde mindez nem imponál a merkantilista »Pester Lloyd«-nak, sem az ezzel egy csapás a haladó merkantilis sajtónak.

Ezek még az eszküszögést is hazafias műveletek tekintik, ha a börze érdekében történik.

Az a támadás, melyet a féktelen merkantilista sajtó, a »Pester Lloyd« vezetésével a földmivelési miniszter ellen intézett, meglepő szép eredményeket hozott fölszínre.

Az egymásután publikált bizalmi nyilatkozatok, a melyek a mi viszonyaink közt sokatlan gyorsasággal következtek, nem csupán Darányinak adtak elégtételt, hanem mutattak azt is, hogy az a tiszta, magyar közvelemény, melynek hiányában eddig annyi érdekünk jutott prédára, ma már nem jámbor kívánság, nem elérhetlen utópia, hanem örvendetes való-ág. Mennyire szükségünk van arra, hogy az érdekek harcában a nemzeti és becsületes irány győzzön, arra mi sem nagyobb bizonyíték a mai helyzetnél.

A becsület, tisztesség és humanizmus egyaránt azt követeli, hogy a merkantilistákra reá járjon a tud s a nemzettest ellen elkövetett embertelenségek megbosszulatlanok ne maradjanak.

A merkantilisták szerint pusztulhat a magyar gazda, csak a börze-spekulansoknak, a mozgó tőkének, az uzsorásoknak ne görbüljön baja szala sem.

Ez a két illeletes világméret, a melyért harczolva a becsület jövője is el fog dőni Magyarországon.

Azért minden hazafiásan érző magyar ember köve el határozottan, hogy a legközelebb összeülő országgyűlésen is szóvá tétessék a merkantilisták támadása, a „Pester Lloyd” viselkedése.

A kormánynak s a nagy pártoknak mulhatlan kötelessége állást foglalni azok ellen, a kik államot képeznek az államban, a merkantilista sáskahad ellen, a mely tönkreteszi a magyar földmívelést, de pusztításai útjában nem érinti sem a börtönt, sem azokat, a kik a merkantilista szellem uralma alá tartoznak.

A király gyilkos pöre.

A Bresci bűnpörenek tárgyalásáról utólag még a következőket írják: Merlino római ügyvéd a kit Bresci maga kért fel a védelemre, határozott antipathiát keltett maga iránt. Nem is annyira Bresci ügye lebegett a szeme előtt, hanem inkább fölakarta használni az alkalmat, hogy kifejtsék az anarchista-elmélet jogosultságát.

Elmondta, hogy az 1858-iki Orsini-féle Napoleon elleni merénylet után Brofferio orosz képviselő beszédet tartott, melyben némely esetben helyeselte a királygyilkosságot. Merlino Bresci esetéből kifolyólag a kormány zsarnokságában keresi azok indokát. Ebben a fejtegetésében azoosan az elnök megakadályozta.

A közönség is minduntalan ellentmondásokkal és zugással kísérte Merlino nagyhangú fejtegetéseit és az elnök még háromszor szakította félbe beszédét. Merlino védőbeszéde határozottan artalmára volt Bresci-nak, a mit még az agg Martelli nemes patrosszal előadott gyönyörű védőbeszéde sem volt képes eloszlatni.

Ez után Gatti elnök Bresci hallgatta ki rövidesen. A kihallgatás legérdekesebb része a következőképp folyt le:

Elnök. Bresci, van-e valami mondani valója?

Bresci. Az államügyész beszéde tele van rosszakarattal hazugsággal!

Elnök. Ha nem beszél tisztességes hangon, akkor egyáltalán nem engedem meg, hogy beszéljen.

Bresci ezután mérsékelte magát és elmondta, hogy az Amerikába kivándorolt olaszok nyomora érte meg benne tökéletesen a gyilkosság eszméjét, mely akkor fogamzott meg benne, mikor a milánói forradalmat zsarnoki módon elnyomták.

Elnök. De hiszen a király nem felelős a miniszterek tetteiért.

Bresci. Mindegy az ő firmája alatt történik minden. Meg azután olvastam, hogy a király, a helyet, hogy elcsapta volna, kitüntette a zsarnok bosszualóka. Kötelességemnek tartottam, hogy bosszút álljak... Kétségbeesés...

Elnök. Nem engedem, hogy így folytassa.

Bresci (dühösen) Hát nem engedi meg, hogy védjem magamat? Ugy is jól Majd megvéd engem a legközelebbi forradalom! (Nagy mozdás.)

Avval leült Bresci és többé egy szót se szólt, sőt még az ítélet után sem hallatta a szokott „Eljen az anarchia” kiáltását. Mikor azoosan visszavezették a börtönbe odaszólt az elnöknek:

— Már néhány nap óta rosszul vagyok és nem tudok aludni, azért nem tudtam magamat tisztességesen védeni.

Rómából táviratozzák, hogy a rendőrség letartóztatott Egy Falo Cancellieri nevű foglalkozás nélküli pinczért, a kit avval gyanúsítanak, hogy Bresci bűntársa.

A Corriere d'Italia szerint a Gotti firenzei rendőrfőnök ellen megindított vizsgálat során beigazolódott, hogy a prarói rendőrség felelt a firenzei rendőrségnek, hogy Bresci veszélyes anarchista a ki a király élete ellen tör. Gotti azonban ezt a jelentést egytzerően a levéltávhá helyezte.

Mint egy délutáni római távirat jelenti,

Brescinek a semmitő törvényszékhez beadandó fellebbezését Merlino dr. ugyanoly módon fogja megindokolni, mint midőn a tárgyalás alkalmával a tárgyalás elhalasztását kérte.

A várható elutasító ítéletet csak szeptember végén fogják meghozni. A többi anarchista pereket pedig csak akkor fogják tárgyalni, ha Bresci már megkezdte bűnhődését. E perek is összefüggésben vannak a merénylettel.

E vad jogosultsága mellett számos bizonyíték van, így a rendőrség elfogott egy siffrozott táviratot, a mely Malatesta gróf bűnrészességét igazolja.

A Tribuna szerint Olaszország Malatesta gróf kiadatását fogja kéri Angliától.

A kínai háború.

Olaszország Li-Hung-Csang védőjéül szegődött, a békétárgyalások megindítására nézve az ő szabadságot akarja megvédeni. Ezzel az állásfoglalásával ellentétbe helyezkedett nemcsak az európai hatalmakkal, hanem Japannal is, a mely epp oly kétesnek tartja a kínai államférfi szereplését. Egyedül Amerika az, a mely Oroszországgal egy huron pendül. Az imperializmusban utazó köztársaság utasította kínai képviselőit, hogy Li-Hung-Csangnak teljes szabadságot adjanak, európai képviselői pedig azoknak a kormányoknak nevezet kötelesek kiszimatolni, a melyeknél akkreditálva vannak.

Hongkong környékén teljes az anarchia. Amojban óriási a rémület és a város csaknem teljesen elhagyott.

A Pekingben észlelt helyzetéről igazi világos képet csak ma nyújt az orosz hivatalos lap, a mely Alexejev ellentengernagynak a hó 28-áról keltezett táviratát közli. E jelen es megerősíti, hogy a kínai császár kormány elmenekült, de hogy hova, azt nem lehet tudni. Kiténik e jelentésből is, hogy Peking megszállásánál és a kötet égek felszabadításánál az orosz csapatoknak jutott a legkiválóbb földadatok és hogy ők annak a legnagyobb hősiességgel meg is feleltek. E mellett persze Oroszország folytatja külön háborúját Kínával és tagadhatatlan, hogy a legszébb eredményre jut.

Táviratok:

Pétervár, aug. 31.

Grodekow tábornok jelenti a hadügy-miniszternek tegnapi kelettel Khabarovszkából:

Szaharov tábornok különmenyete a hó 17-én és 18-án megütközött az ellenséggel és azután elfoglalta Asehet sok agyúval, hadiszerekkel és nagy eleségraktárakkal. Részünkről megsebesült 3 ember. A segédkormányzatok és csapatok és csaknem az egész lakosság elmenekült. Csapatokat alakítottak a nikolszky sereggel való összeköttetés főtartására és az Asehetől keletre levő vasúti vonal megszállására és megvédésére.

London, aug. 31.

A Daily Chronicle jelenti Hongkongból tegnapikelettel, hogy Amoj kínai lakosságának fele elhagyta a várost, a melyben óriási rémület uralkodik. A város csaknem teljesen elhagyott. A kereskedelem pang. Mindenütt tolvajok fosztogatnak.

Washington, aug. 31.

Az amerikai kormány értesítette külföldi képviselőit, hogy az orosz ügyvivőtől jegyzéket kapott, a mely szerint a tengernagyk elhatározták, hogy Li-Hung-Csangot megakadályozzák abban, hogy a kínai hatóságokkal összeköttetésbe lépjen, a míg a pekingi diplomáciai kardoyenje instrukciókat nem ad, a mi Oroszországnagyon meglepte. Amerika a tekintetben egyetért Oroszországgal és nyomatékosan hangsúlyozza, hogy Li-Hung-Csang a kínai kormány egyiketlen képviselője, a ki elérhető, s azért teljes szabadságot kell neki adni arra, hogy kormányával összeköttetésbe lépjen. Az egyesült-Államok kínai képviselői ilyen értelemű utasítást kaptak, az európai képviselő-

ket pedig utasították, hogy tudják meg: milyen nézetet vallanak ebben a kérdésben azok a kormányok, a melyeknél akkreditálva vannak.

Berlin, aug. 31.

A hatalmak azzal az orosz indítvánnyal foglalkoznak, hogy a szövetséges csapatokat vonják ki Pekingből. Az orosz katonai körök azon véleményüket nyilvánították, hogy Pekinget a jelenlegi csapatokkal megtartani nem lehet, miért is tanácsos a diplomata képviselőket Tientsinbe szállítani. Az összes hatalmak közül csak Amerika látszik ez indítványt magáévá tenni, a többi kabinet még nem nyilatkozott. Berlinben attól tartanak, ha a csapatokat kivonják Pekingből, akkor a boxermozgalom ismét növekedik. Különben az orosz indítványra hivatalos válasz még egy hatalom részéről sem történt.

Szlavoniai hírek.

Az üldözött magyarság.

Szinte hihetetlenül vad állapotokról számol be a fiumei «Magyar Tengerpart» egyik olvasója, — a melyeknek ő közvetlen tanuja volt.

Valóban felesleges volna minden kommentár a czikhez, melyet itt közlünk egész terjedelmében:

Megrongált egészségem helyreállítása céljából a nyár folyamán a lipiki jódfürdőt kerestem föl. Ott lén Szlavonia szívében, a Pakra völgyében fekszik a fürdő, alig egy félórányi távolságra Patracz csinos mezővárosától, hol a kalandor Trenk lovagok fénykorából egy hatalmas tornyot és omladozó bastját őriztek meg.

A lipiki parkon túl, az erdőkoszorúta hegyek elrejtett völgyeiben élnek nagy rajokban letelepedve a mi elszakadt dunántúli magyar testvereink. Somogy-, Veszprém és Zalavármegyék szolgáltatták ezt az emberanyagot a mi kedves horvátjainknak, akik azokat telivér horvátokká ágyurni töreksenek.

Felkerestem több telepet, a bus magyarok siralmas tanyáit. Mely fájdalom töltötte el szívemet, mikor végig hallgattam e kérges tenyerű, becsületes, napbarnitott arcu emberek panaszeit.

Megfordultam Dobrácz községben is. Lipiktől félórányi távolságra esik. Haas Izidor nagybirtokos telepítette oda őket. A akosság túlnyomó része magyar, mert az egyidejűleg jött csehek már nagyrészt lehúzódtak Boszniába.

Mikor a magyarok és csehek feleszámban voltak, a horvát lakosság horvát tenitőt küldött a nyakukra, a ki egy kukkot se tud magyarul és a ki a gyermekeknek még azt is megtiltotta, hogy odahaza magyarul beszéljenek.

A mult tanév végén történt, hogy egy somogy megyei telepes kis fiától a horvát pedagógus azt kérdezte, hogy micsoda nemzetiségű. Erre a fiu horvátul, mert magyarul beszélni nem szabad, azt felelte, hogy — magyar vagyok.

Erre a tanító a kis fiut úgy összeverte, hogy az hetekig nyomta az agyat. Kukunveoz Daruvár, Polpáncz stb. községek magyar lakossága hasonló helyzetbe van. — Hasábok megtelnének ha a kerületi főnökök, szolgabírák, polgármesterek (bírák) basáskodását felsorolnám.

A magyar ember helyzete ott tűrhetetlen. Rettenetes elgondolni, hogy Horvátországban 70—80,000 magyar embert üldöznek csak azért, mert nyelvéhez, őseitől örökölt szokásaihoz ragaszkodik.

A közvéleménynek kellene szót emelni, hogy pusztuló véreink megmentessenek.

Bandi bucsuzik.

A vakáció vége.

Vége lett a nyárnak s ezzel vége a nagy vakációnak Bandi utra készül.

A lekaszált rétnek újra kihajlott szenge

füvet ménesek, gulyák tapossák, a kánikula melegét elfújja Demeter őszi esőt hajtó, lagymatag szellője. Csendes alkonyatkor, mikor a zárgesemózdulások paráktól terhes köd borul a határra, szálló vadludaknak bucsugógósa hallatszik a magasból s idelelt felzokog a pásztor tilinkója, őszi hangulatú töltve el az almodozó lelket. Hajh itt a szeptember, vége, vége az édes vakációnak.

A vidéki kuriák, falusi házak őszi rózsát hajtó kertjéből titkolt zokogása hallatszik egy-egy jó édes anyáknak. Mire a nap felkél, viszik a diákat a messze városba idegen világba, élszakítják az őszi kebléről.

Az első bucsuzás, hajh ez a legfájdalmasabb; ez a legkeservebb. Eddig az övé volt egyedül az anyjé, az édes anyjé az a vasot ficzkó. — A szivéről szakadt s virrasztott felette, hogyha kis ágyában lázalom nehezűt szeméire. Most elviszik tőle s kitudja, hogy viselik gondját?

Mar vagy két kéthónapja sűrű könyhul-lás közt várt, egyre várt rája, minthogy ha egy egész arvaházat kellene ellátni főfőhér ingekkel, rózsaszínnel himzett, patyolat kendőkkel. Azt a diák ladát, szinig tele rakta, meg újra megnézte, hogy meg van-e mindene a drága ficzkónak — a ki éppen akkor angol-bur háborút játszott a szomszédban, betörve veres-re Robert generalnak — a szomszéd Jankónak — nagy ugorra orrát.

Es aminthogy eljött utolsó estélye a bucsuzkodásnak, az aggodalomnak százféle értelme szorította össze anyai szívet. s mikor megcsendült az estéli harangszó, imádkozott érte, „zután bement az utcái szobába, ahol Bandi éppen most szedte magába az új életre szóló apai tanácsot.

Mert az édes apa, az szigorú ember maga is megjárta azt a hasznos utat, melyre Bandi fia most teszi rá a lábát. És Bandi hallgatott. Komor arcotó vágva, bekandított néha a nagy fali tükörbe, hogy van-e neki is olyan tudományos ráncza a két szemöldöke közt, mint a minő vagyon az édes apjának.

Két öccse a tanácsok elől kiszökött a konyha elébe s naay hangversenyt rendezett a Cirmos macskával, reá hágván annak kigyódozó farkára. Bandi tüskén ülve várta, hogy mikor ugorhat ki ő is a pitvar elébe. Hajh, de az apai tanácsok nem akartak fogyni ő e miatt hogy minő keservek szálltak meg Bandinak a kedélyvilágát, hát az egyszerűen nem lehet leírni.

Végre egy vigasztaló szó hangzott a konyhából, amely véget vetett a predikcióknak Böske, a szakácsne ragette meg azt a fuvolhangot:

— Tessék vacsorázei!

Ez a vacsora volt nagy hosszú időre, majd egy esztendőre otthon a Bandinak utolsó. Ezüstös tartokban lobogtak a gyertyák sárga s inő lángjai.

Az apa komorsággal ült ott a zsölyében az édes szüle meg hosszán, szeretettel elnézte a Bandit, mint hogyha oda akarná fényképezni anyai lelkébe. S ahogy vége lett a nagy vacsorának, az apa rágyújtott az öblös, címe-res, nágytájtéppára s ami annak előtte nem volt a szokása, térdére áltette a Bandit gyöngéden simít meg kócos fejének bizonyos hajszálit, bodor szőke fűrtit.

— Ami tanácsokat édes fiam adtam, azokat soha ne feledd el, — mert én azokat mind a nehéz tapasztalat iskoláján szedtem.

Bandi e megjegyzést nem is felede el, hanem a bölcs tanácsokat mind elfelejtette az utolsó szög.

*

Vége van a nyárnak, a vakációnak. Bucsuzik a Bandi. A vasutak hozzák száz és ezerszámra a kis és nagy diákat. A reggeli órákban szekerek döcögnek a vidéki városok utcáin. Jó falusi apák, anyák ülnek benne, — meg pár ifju gyerek könnyel telt szemekkel.

Hajh, hány édes apának, anyának válik majd valóra az a reménysege, a mi ma ott

lakik a gyermek iránt dobogó szívében. És hánynak a része lesz szomorú csalódás? — El-elnézem őket és úgy biztat valami, — hogy oda kiáltanak annak a gyermek-karavánoknak:

— Eredjete vissza! Azt a falut, azt az erdőt, azt a szülőházat, — azt a boldogságot, a mit ti most elhagytok, — azt meg nem tanuljátok többé a világon. — Soha e világon!

M-r.

HIREK.

* **Isteniszteletek.** Holnap szeptember másodikán az isteviti-izteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Az ev. ref. nagy templomban prédikál: Mirovics Gy. lelkész. Kistemplomban: Kiss Albert lelkész. Tj templomban: K. Tóth Kálmán. Ispóty templomban: Némethy Lajos.

* **Debreczeni küldöttség a minisztériumban.** A debreczeni sertés kiviteli telep létesítése ügyében tartott legutóbbi értekezleten elhatározták, hogy küldöttségileg szereznek információt a földmivélsügyi minisztériumban arra nézve, hogy ezen kiviteli telep létesítésénél a kormánynak minő feltételei, kívánalmai, követelményei vannak, a létesítés esetén milyen támogatásra számíthatnak, hogy teljes képet nyujtsanak a bizottsáznak a telep létesítésére szükséges költségekről s azok módosításairól. A küldöttség, melynek tagjai Vecsei Imre tb főjegyző vezetés alatt: Király Gyula tanácsnok, Leidl Emil alami állatorvos, Nagy Jakab és Ungvári József bizottsági tagok, tegnap este utazott fel a fővárosba s ma délelőtti tisztelek Daranyi Ignác földmivélsügyi miniszternél és Lestyanszki Sándor miniszteri tanácsosnál.

* **Csath Zsigmond postafőnök ünneplése.** A debreczeni m. kir. posta és táviráda hivatal főnöke Csath Zsigmond felügyelő 30 éve működik hivatalos pályáján s ezt az alkalmat felhasználta tisztelői, hivatalnok tarsi s a nagy közönség, hogy a rendkívül rokonszenves, munkas és előzékeny férfi érdemeihez méltón megünnepeljék. Az ünneplés két részből állt. Délelőtti tisztelgések voltak a hivatal helyiségekben, hol első sorban a hivatal tisztikara üdvözölte, amelynek nevében Papp Lajos fejezte ki jókívánságait. Délelőtti folyamán a debreczeni élet kitünőségei sorra tiszteltek az érdemes férfunál. Délután a nagyváradi posta- és táviró hivatal igazgatóságától érkeztek meg Hendel Ottó számtanácsos, Melcher Károly titkár, Erdélyi Zoltán fogalmazó, Schindler számvizsgáló s üdvözölték Csath Zsigmondot. Este a Bika szálloda nagy éttermében kétszáz terítékű bankett volt, amelyen a postahivatal tisztikarán, nagyszámú hölgyközönségén, a nagyváradi igazgatóság kiküldöttéin kívül a közélet kiváló férfai is megjelentek. — Az első felköszöntőt a nagyváradi m. kir. posta és táviráda igazgatóság megbízásából Erdélyi Zoltán iróarszunk, a jó nevű fiatal költő mondotta, csengő szép hangjával s okos és lendületes szöveklataival teljesen lebilincselve a hallgatóságot. Egy sereg toaszt következett ezután, melyek közül kiemelendőnek tartjuk a K. Toth Kálmán s dr. Bartha Béla főiskolai igazgató beszédeit. A t. arsaság ejfel utánig együtt maradt s a szép távirás és telefonos kisasszonyok tánczra is perdtettek az ünneplő társaság ifjabb nemzedékhez tartozó tagjait. Mi is a legszivesebben üdvözöljük Csath Zsigmondot 30 éves hivataloskodása alkalmából, mint kiválóan derék munkás és szerénységével minkenkit tiszteltre gerjesztő kitünő tisztviselőt.

* **Az ev. ref. egyház presbitériuma** 1900 évi szeptember 2-án d. e. 10 órakor az egyház tanácstermében gyűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő:

1. Jelentés arról, hogy a folyó évi július hó 1-6 és 4-ik napjain tartott presbyteri gyűlések jegyzőkönyvei július hó 6-ik napján hitelesítették. 2. Pethő Lajos es Szahimary

Mihály pótesperesek felesketése. 3. A főgondnok jelentése, hogy szeptember második feléig fürdőre megy. 4. Dr. Haendel Vilmos tanár válasza. 5. Sáfrány Lajos tanár válasza. 6. Jenei Miklós aljegyző kérvénye, nyolc hetes szabadidő engedélyezése iránt. 7. Dicsőfi József lelkész levele néhai Orosz Antónia özv. Farkas J-tvánné 400 korona hagyománya tárgyában. 8. Esperes ur 710. sz. levele Sz. Szabó László tanító választásához megküldése tárgyában. 9. Esperes ur 711. sz. levele Szabó Vilma tanítónő választásához a beleegyezés megküldése tárgyában. 10. A felsőbb leányiskolai igazgatótanács előterjesztése Varga József énekzenetanár lemondása es helyének betöltése tárgyában. 11. A lelkészi kar javaslata a Nagytemplomban, d. e. 10 órakor tartandó vasárnapi istentiszteletnek tárgyában. 12. A város polgármesterének átírata az adóhátralek behajtására nézve tett intézkedés tárgyában. 12. A f. évi 713. stb. számok folytán a gazd. bizottság f. évi 594, 380, 501, 636. számú végzése a f. évi adók sikeresebb beszedése vegett két adósüregető alkalmazása tárgyában. 14. Az akadémiai igazgató megküldte az iskolai törvényeket két példányban. 15. A főiskolai gazd. tanács f. évi 657. sz. átírata tempómi könyvek beszerzéséért 21 korona 60 filler megtérítése tárgyában. 16. A f. évi 725. sz. végzessel felkért küldöttség jelentése a választandó egyházközségi közgyűlési tagok számának megállapítása tárgyában. 17. Kovács József ügyvéd jelentése az ujosztasú földön az istálló használhatóságának megállapítása tárgyában tartott bírói szakérte szemle eredményéről. 18. Hidvéger Mihály haszonbérlet kérvénye az ujosztasú földön új istálló építése tárgyában. 19. A városi tanács f. évi 9122 sz. alatt két végzése a presbyter választásra vonatkozó hirdménynek az általán terhere ki nem nyomathatása tárgyában. 20. Özv. Cserepes Mihályné kérvénye néhai férje temetési költséghez hozzájárulás tárgyában. 21. Özv. Tamas Mihályné néhai férje által tett hagyományból 400 korona elégedése iránt. 22. A felsőbb leányiskolai igazgatótanács f. évi 755. sz. végzése a Dóczy Gedeon igazgatótanár jubileuma alkalmával tartott diszközgyűlés jegyzőkönyvének beterjesztével. 23. A pénztári hivatal jelentése a f. évi 702. sz. végzés folytán az iskola fenntartói illetek ki fizetéséről. 24. Megkeresés a Nagyváradon létesítendő ev. ref. tanító képző gyámoltása tárgyában.

* **A vendéglők kongresszusa.** Szeptember 12-ken lesz megtartva Aradon a magyar vendéglők országos kongresszusa. A kongresszus iránt országszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik és mar eddig is több, mint 200 vendéglős jelentette be megjelenését Budapestről, Debreczen, Pécs, Temesvár, Komárom, Kassa, Szeged, Nagyvárad s meg több városból. A kongresszussal egyidejűleg tartandó szőlő- és borkiállítás rendező-ége részéről küldöttség járt Daranyi Ignác földmivélsügyi miniszternél, ki kiltásba helyezte, hogy a kongresszussal majjeljenik, akaalyoztatás esetére pedig okvetlen kiküldi képviselőjét. A kiállítás iránt, melynek rendezésére gróf Nadasy Ferenc kastélya czimertermét engedte át, vendéglős-körökben igen nagy az érdeklődés, mert a hegyaljai borvidék összes borfajai először kerülnek eléjük egy kolektiv kiállítás keretében. Gundel Janos végrehajtóbizottsági elnök közbenjárására a kereskedelmiügyi miniszter gyvsronatára is érvényes kedvezményes áru vasuti jegyeket engedélyezett a kongresszusra utazóknak.

* **Szülők figyelmébe.** Német anyanyelvű szepességi csinos, igen jó modoru s természetű III gimn. osztályba menő tanuló jó családhoz teljes ellátásért előjönne díjképpen, hogy vizontszolgálat fejében a család gyermekét német nyelvben gyakorolná. Felvilágosítást ad szíveségből Falgens Kornél iglő polgármester. Az ügy az idő előrehaladott volta miatt sürgősen volna elintézendő.

* **A gyilkos selyemkendő.** Borzalmos szerencsétenség történt legutóbb Aradon, pél-

datlan eset az ilyen dolgok krónikájában, S hogy a történet a maga szomorú érdekességében teljes legyen, a 13-as számnak is szerepe jut benne. A b o d r o g i zárdából, bucsuról tért vissza egy kocsi vezető népe. Tizenhárman ültek a szekeren valamennyien paraszti, közöttük Botta Paulina Botta Illés 15 éves leánya. Mikor Csálan keresztül vonuló országúton az erdőből kiért a kocsi, borzasztó dolog történt. A leány egyszerre hátra hanyatlott s mikor ránéztek, már halott volt. A nyakát halálos szorítással fogta körül selyemkendője.

Ugy történt hogy a leány nyakában levő kendő végei a kerék agyára csavarodtak s a forgó kerékhegy megfeszítette a selymet, mely érthetetlenül olyan erővel rántotta le Botta Paulina nyakát, hogy pillanat alatt megfojtotta. — Olyan volt a kendő szorítása, hogy a leány nyakcsigolyáját eltörte. — A nyakbőre alól pedig kiszajkálta a vért, hogy bugyogva tört elő.

A kétségbeesett parasztlak bejelentették az esetet a rendőrségnek, melynek részéről Berez Ferencz rendőrhadnagy indította meg a vizsgálatot. Ennek eredménye, a kocsi vezető kihallgatása alapján, a fant emlegett véletlen szerencsétlenség konstatálása volt. Mikor a szerencsétlenség történt, a kocsi vezető notáztak Botta Paulina nagy jókedvében oda fordult egyik társnéjéhez, átkarolta és megcsókolta. A következő pillanatban már a halálba torzult el a csókos szája.

*** Élénk az utca.** Mintha csak kicseréltek volna a várost, olyan más az arculata a tegnapihoz képest. — Vidékiek töltik meg az utcákat és üzleteket, a sok papa, mama akik a pernahajder nepulákat és az elkenyézett apró kisasszonykákat hozták be diáknak. Nert há a Istennek, van ám ebből a fajtából sok. Holnap veszik kezdetüket az iskolai beiratások. Ez bizony nagy szó ugy a tanintezetben, mint a szülőkre nézve. Mennyi édes reménység a szülők részéről, akik nehéz sorsban is készek mindent áldozni gyermekük javára. És mennyi drukk a növendékek részéről, akik nehéz szívvel válnak meg a nagy vakáció édes nyugalmától és a semmittevéstől. Csak hogy megjöttök ifjú tagjai a jövő nemzedéknek! Nekiütelg olyan üres volt a város. Mosolygó arcokat, paizán csináltságokat olyan jól esik a szemnek, mert élet sugárzik ki belőle. — L e g y e t e k élénkek és vigak, fogékonyak a játékokra, de fogékonyak e g y u t t a l m i n d e n j ö r a és szépere, a mely töltse be lelketeket szent hevülettel az eszményi iránt. Legyetek vigak, mint a pacsirta és szorgalmasak, mint a mehek, hogy örömeiket leljék bennetek a szülők, az intézet és a mi 58 városunk is, a mely tápláló anyja volt a tudománynak és legyen az minden időkben.

*** A nőipariskolában** a beiratások szept. hó elsején kezdődnek s folytatódnak 3-ik, 4-ik és 5-ikén. A hivatalos óra az iskola helyiségében naponként d. e. 12-ig d. u. 3—5-ig tart. Az újonnan beiratkozandó növendékek a legutolsó osztályban szerzett bizonyítványukat kötelesek fentartani.

*** Jövöheti bünyői végtárgyalások.** 1900-iki év Szept. hó 5-én Szerdán Karacs (Kotona) Róza ellen, lopásért Tóth Terencz ellen, ragalmazásért Sebestyén Mihály ellen gond ok. s t sér. vétségéért.

1900 Szept. 7-én Pénteken Péntek Balint ellen, hatótág ellen erőszakbűntetvéért. Konez Sándor társai ellen, magánlak sértés bűntetvéért. U g y a n a z n a p még Itélet kiadások.

*** Kosuth utolsó lakháza a kishirdetéseknél.** Egyik aradi lap kiadó hivatalához a következő apróhirdetés érkezett be:

Hisztórikus lakház eladó,
Kosuth Lajos
utolsó lakhelye Magyarországon
jutányos áron eladó.
Grósz Samu Orsován.

Meg kell adni, hogy Grósz Samu ur elég érdekes módon értékesíti a „hisztórikus” épületeket.

*** Lelencz Debreczenben** A debr. lelencz ház ügyének előkészítésére hivatott bizottság tegnap Roncsik Lajos tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. A bizottság Roncsik Lajos által kidolgozott alapszabálytervezetét vetette tárgyalás alá s azt igen csekély módosításokkal elfogadta. Ezen módosítások között tartozik, hogy az egyesületnek nem négy elnöke legyen meg pedig két férfi és két nő s hogy továbbra az ápoló és szolgazemélyzete ne az igazgatóság, hanem az igazgató orvos vegye fel. Az egyesület alakuló közgyűlését már szeptember hó folyamán megtartja.

*** Szállítási díj-mérséklés.** A kereskedelmi és iparkamara felterjesztésére f. e. 167 sz. leirata szerint megengedte, hogy az üresen visszamenő, valamely magyarországi sörgyárba rendelt használt sörös palackokra a m. kir. államvasutak vonalain teherárúként tetszős szerinti mennyiségben való feladásnál az A. osztály díjtételei vagyis ugyanazon díjak alkalmazásának, melyek a díjszabás I. rész B. szakaszában C. V. fejezet alatt foglalt határozmányok szerint másnemű használt üres ügögyölekre mint pl. lakod, kosarak stb-re érvényesítve vannak s utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az üres sörös palackokra így engedélyezett kedvezmények megfelelő módokat mellett való életbeleptetéséért intézkedjen.

*** Szőlőgazdák figyelmébe.** A városi tanács következő hirdetést bocsátotta ki:

Kedvezmény a szőlőgazdák részére az 1892 évi XV. t. cz. 3 § a értelmében: Nyílt édeszésekben, melyek közé tartozik városunk is, azok a szőlőgazdák, kik soeszes italok kimerésével vagy kimerítésben való előállításával foglalkoznak, (1888 ik XXXV. t. cz. 2 §-a) abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraiktól a hazi tüksekélyre szánt bormennyiség után italadó fejében, ezeutal is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig 1-ső osztályu közszékben hectoliterenként bor után 6 kor. 70 fillért, bormuss és szőlőcsefze után 5 korona 4 fillért.

A hivatott törvény 26 szakasza szerint a házi fogyasztás bejelentésére következők rendelkeznek u. m. Azok a szőlőgazdák, akik az előbbi szakaszban jezett kedvezményre igényt taatanak, kötelesek Szeptember hó 15-ig legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig, ebbeli igényüket a községi Elöljáréságnál bejelenteni vagyis tehát a szőlőgazdák említett jogigényeinek bejelentésére Szeptember 15-ikéig a szüret előbb kezdődnek, a szüret megkezdése tüzetét ki végső határidőül. E szerint a bejelentések, ha a szüret Szeptember 15-ike után kezdődnek is, legkésőbb Szeptember 15-ig okvetlenül megteendő (1895. évi 13450. sz. p. ü. min. hat.)

Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről az 1-ső és 2-ik kerületi rendőr-kapitányok; a szőlőkeretekben és a mezőségeken kint lakók részéről pedig a mezőrendőr-kapitányságnál történik leendő bortermelesek bejelentése.

E bejelentésbe foglalandó a bejelentő lak helye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hectoliterekben, még ugy az uj, mint az adózatlan ó borokra nézve is.

Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlőgazda egész bortermelet házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése őt hectoliter meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót vagy a szőlőcsefze, illetőleg mustnak a bor és hus fogyasztási-adó iránti törvények és szabályok 17-ik szakasza értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermelet szokásos felvétele alkalmával, a bor és hus fogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. szakasza szerint a z o n n a l fizetni.
Debreczen, 1900. Augusztus hó 27-én

A városi tanács.

*** Birokverseny a nagyerdei vígadóban.** Ma és holnap vasárnap este a bajnok-

sági birokverseny lesz a nagyerdei Dobos pavilonban. Ma este Vladimir híres orosz bajnok birkózik Kovács Károly m. szárazsággal holnap pedig Tóth József méz-szárazsággal. Együttal mindket estén fellép az Ós Budavarából érkező művészársaság is. Az előadás ma este 8 órakor, holnap vasárnap pedig este 7 órakor kezdődik. Belépti-díj első hely egy korona második hely 40 fillér.

*** Acélgyűk.** A jövő évben már megkezdik a közös hadereglen a bronzgyűk kiküszöbölését, hogy acélgyűk hozzanak a helyébe. Másfélmillió koronát szavazott meg a delegáció az 1901. évi költségvetésben az új gyűkkel való kísérletezésre. Kerestetik egy matematikus aki kiszámítja, hogy ha másfélmillióba kerül a kísérletezés, mennyibe kerül akkor a végleges keresővétel?

*** A prágai hazikenőcs** orvosilag kipróbált, melyen ajánlott szer, mely gyuladással sebeknél és daganatoknál mint fájdalom csillapító antiseptikus, gyuladástelen, hűsítő lez, gyógyítólag a legjobb eredménnyel alkalmazható, mert is már mindentől mint kitűnő haziszert tartják. Ezt Fragner B. gyógyszerész Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetését.)

*** Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kistály” Szt-Lukacs fürdői hegyi forrás a jelen számunkban megjelenő hirdetésére.

*** A magyar mezőgazdaság dicsőségéről** leg ilagosabban a grand prix szőlő, mely a párisi világkiállítás zsűrije a magyar mezőgazdasági osztálynak odaítélte. Mindegyik zsűritag egyhangzó nyilatkozata szerint a magyar mezőgazdaság kiállítása nemcsak minteszerű és remekmű, hanem a praktikus mezőgazdaságok valóságos akadémiaja, melyet minden magyar mezőgazdásznak okvetlenül meg kell néznie. Egy magyar mezőgazdának sem szabad tehát elmulasztania a kedvező termés-hozatal egy részét ezen tanulmány és kejtura fordítani, annál is inkább, mivel egy ily kiállítási utazás költségei a kizárólag Fuchs H. váltóházánál Budapest, Kecskeu-utca 1. és Szentkirályi Tivadar dohány tözsdéjében, Debreczenben kapható Cook-fele utazási jegyekkel elenyészően csekélyek a nyújtott előnyökkel szemben. Csekély 360 koronába kerül: kényelmes utazás (egyedül nem társaságban) Párisba és vissza II. osztályu gyorsvonattal, 10 nap' fényes ellátás első-ranku párisi szállodában, szabad bemenet a kiállításba, Eiffel-torony jegy, baleset biztosítás, az ut tetszészerinti megszakítása az oda vagy visszautazásnál, felmenés a kellemetlen borralaló alól stb. stb. A részvételi bejelentések oly számosak, hogy minden kérdészködésre levélbelileg nem válaszolhatok: Fuchs H. váltóháza azonban készséggel küld prospectust, (magyar, német vagy horvát nyelvben) melyben a főut csak jelzett előnyöknek kimerítő részletezését foglaltatja.

*** Magyar pezsgő a párisi kiállításon.** A párisi kiállítás zsűrije már kibírdette a bírálatok eredményét A magyar pezsgők előkelő helyet foglalnak el a jutalmak rangsorozatában, a mi annál is feltűnőbb, minthogy a tulajdonon francziákból összeállított zsűri éppen nem volt azon, hogy pezsgőborainkat elnéző, vagy enyhe megítéssel által könnyű diadalhoz juttassa. A legnagyobb kiüntetés, a melylyel a magyar pezsgő díjazva lett, Belatini Braun Artur velencei (Fejérm.) pezsgőgyáros kapta «Domino» ec» pezsgőjéért, mely az aranyéremmel lett jutalmazva. Ez az eredmény egyrészt a — saját iparában érdekelt — franczia zsűrinek tárgyilagossága és szigoru részrehajlatlansága mellett bizonyít, másrészt épp oly fényesen igazolja hazai iparunk fejlődésében azt, hogy a pezsgőgyártás terén is megálljuk a próbát s nincs szükségünk arra, hogy a külföld előtt is kitűnőnek elismert pezsgőboraink helyett drága franczia pezsgőt fogyasszunk.

6896—1900. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhirre tetetik, hogy B-kecs István végrehajtónak Nagy Sándor és neje elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tszék és a debreczeni kir. bíróság területén lévő debreczeni 1148. sz. tjkben A + 5—7 sor 8472, 8471, 8470. hrsz ujosztá-u földekre együttesen 1422. koronában az ugyanazon tjkben A + 8 sor 5685/27 hrsz. majorsági földre 355 koronában megalla itott kikiáltási árban a végrehajtási arverés elrendelvény, annak fogantatására határozott **1900. évi szept. 24 ik napjának d. u. 3 órája** a kir. tszék arverési terembe kitűzetik. Kikiáltási árak, a becsarak azonban az arverésre kitett ingatlan szükség esetében a kikiáltási aron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadék képes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bauxitpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéssel kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék mint a tkvi hatóságnal és rendőrkapitányságnal tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnal 1900. június 16-án.

Harsányi
kir. tszéki bíró.

**Egy
jövédelmző iparvállalathoz
néhány ezer forinttal
társ kerestetik.**

kedvező feltételek mellett. — Czim a kiadóhivatalban. (36 i6.)

Uj tüzifa raktár.

Az idény beálltával van szerencsénk a t. vevőközönséget értesíteni, miszerint a **vasúti telepen** levő

tűzifaraktárunk

fenntartása mellett a SZÉCHÉNYI-UTCZA végén lévő **Berger Jenő ur kertjében** a legjobb minőségű, száraz

tölgy, eser, bükk és varga faraktárt létesítettünk.

A mennyiben ezen hely költsége miatt mindenki részére könnyen hozzáférhető, nagyon kényelmesnek véljük, ha meggyőződést méltóztatnak szerezni arról hogy nálunk a legjobb és legpontosabb kiszolgálástan részesülhet. Megrendeléseket mindkét raktárunkban, valamint lakásunkon lehet es. közölni.

Tisztelettel

Hütter és Kellner.

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitünőségek által mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosefig-Moorhof tanár, Dr. Nuesse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Napoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895. Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer, kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vetetik. **Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20** árusítatik minden gyógyszerertárban.

Serravalló gyógyszerertár Triesztben,

gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.

Alapítottatt 1848. Alapítottatt 1848.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandócshajtó.)

Millió embernek ezer visszaadta egészségét!

Kik galandféregben és gyomorhajban szenvednek. Védjegy. Pántlikagilisztá fejestol,

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállást nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisztá féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvéttel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagilisztá tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornal, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test meglagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, légzőcs. hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtsága.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Resicán, Fő-utca 49. (Délmagyarország)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt

fiókraktárt

nyitottam, ahol **katonai** és minden **egyenruhák** és **felszerelési cikkek**, valamint **polgári ruhák**, továbbá **vívóeszközök**, **lőfelszerelések**, **magyar diszruhák**, **szolgai libériák** stb. ép oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen városában — az uj kornak megfelelő egyenruha intézetet nyissak és ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen városának és környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

BLUM SÁNDOR

elsőrangú egyenruházati intézet

orosz csász. nagyhercegi udvari szállító

a honvédség, csendőrség és koronaőrség szerződéses szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 17-ik szám.

Fiókraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

BRADY-féle
Máriaczei
gyomorcsépek

A védjegyre tessék vigyázni!

nagyszerűen batnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fel-fújtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorfájdalom, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, szűkölés. Hatékony gyógy-zérnek bizonyult fej-fájásnál, a megnívben ez a gyomortó származott gyomortulterhelésnél, etelekkel és italokkal, giliszták, majbajok és hámor-holkaknál.

Említett bajoknál a **Brady-féle MÁRIACZEI GYOMORCSÉPEK** évék óta kitű-nősek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány igazol. Vetelnél csakis **Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek** kerendők és vigyázni kell, hogy az a lenti védjegy es aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi bírnévű valódi Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek üvege 40 krba, kettős üvege 70 krba kerül, holott a nem valódi, utánzótt es osekély értékű, olcsóbb árban, többnyire 35 krért árulják.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tára BUDAPEST, Király-utca, 12 sz. KAPHATÓ DEBRECZENBEN: **Tóth Béla**, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. — **DIÓSZEGEN**: Vaday Ignác, **ÉRMIHÁLY-FALVÁN**: Mátray István. **HADHÁZON**: Farkas Ödön. **KABÁN**: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

TARTOS SZAGTALAN
Eredeti üvegben 80 kr. és 1 frt. 20 kr.

AZONNAL SZARAD
Valódi csak üvegekben ezen fekete yomat másolatával

Christoph-Lak
A LEGJOBB MÁZALÓK A PALLÓKRA

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a kellően száradt és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajaknak sajátja, elterültetik. Émelett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygal feltöltülhet, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fény máz
sárgásbarnát és máh-onibarnát, mely akár csak az olajfesték földi be a pallót s egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fény máz (színezetleu)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketes olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, onnélfogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter (két közép nagyságu szoba a való) 5 frt. 90 kr. vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1860. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz, a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Debreczenben: **FÉLEGYHÁZI JÁNOS** és **GA. NOFSZKY LAJOS** Nagyváradon: **IG. WEISZ BERNÁT**

MELOCCO PÉTER
BUDAPEST,

⊕ márvány-mozaikeplap, cement-műs, cementáru gyár ⊕
betonépítési vállalat.

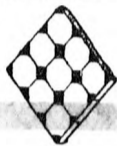
Központ: BUDAPEST, VI., Révai-utca 21.
Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Csatornazások, Vízlecsapolási és szaraztételi munkálatok.

Hidak és zsilipek építése betonból. Istálló berendezések: jászlak, burkolatok comprimált portland-cement-betonból.

Műkögvártás: lábazatok, szökőutak, vízmedenczék. Betonjárdák.

Portland- és román-cement és egyéb építési anyagok **RAKTÁRA.**

Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utóbajaiban!

A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, a rendés vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (ami az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pl. étvágytalanságot, savanyu felbűffogést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörccsöt, vértolulást, hányorhóidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Kiváló fájdalomcsillapító, anti-septikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mellgyulladásnál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedéséknél, továbbá körömgenyedés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéséknél, daganatoknál mirigydagantoknál, holttemet képződéseknél stb. 50 év óta bevált.

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGÁBAN 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti, egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön bevált **Háziszser**.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
Dozoban 35 krjával. Postán 6 krral drágább.

Figyelemre méltó! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszer-tárából és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balzsam** csomagolásán minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!
Elismerő levelek ezzel rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, **EGGER A.** gyógyszer-tárában.
Debreczenben kaphatók: **Dr. Rotschnek V. Emil**, **Tóth Béla** és **Mihalovits J.** gyógyszerészeknél.

Főraktár **FRAGNER B.** ca. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszer-tára Prágában a Spornér-utca sarkán 203. sz. a készítőnél

Kufeké-féle gyermeklisztje

Magyarország, Auszria, Németország, saj. legelső hozzájáról a jajaik
Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és belbeteg gyermekeknek
Kapható minden gyógyszer-tárban, drogeriában és a gyárnál: R. KUFÉKE, WIEN, VI/2

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Gyakornok felvétetik,

ki a kereskedelmi akademiát, vagy esti tanfolyamot végezte, — azonnali belépésre. — Ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők

1—2 leány

teljes el- és t-sra felvételük. Mester u. 11.

Finom disztégla

eladó, Czim a kiadóhivatalban.

Szép írásu

oklevel-s könyvelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

2 utcái szoba garcon lakások vagy iroda helyiségek, esetleg gyermektelen házaspárnak, azonnal kiadó. Bőv-bb felvilágosítás nyerhető az izr. birtokosági irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Szőlőföld vétel

részlettörlesztésre. Köz-1 a városhoz, immuuis homokon, mintegy 33 holdnyi területű fölvételre társakat keresek. Előtegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szivesen szolgál: Cs. I. pacsirta u. 49. sz.

Tanuló felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Felvétetik

I. első vagy II.-ed osztályu gymnasiumi tanuló teljes ellátásra, szerény díjak mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Vetőgépek

feltűnő olcsó árban. Schlick-féle 15 soros, 130 ft, Umrath-féle 17 soros, 100 ft, Schuttlevorth-féle 13 soros, 80 ft részlettörlesztésre. Egy 21 soros Zala Drill 230 ft. Gépek megtekinthetők Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

A „KRISTÁLY” Szt. Lukácsfürdői

bepuforrás nagy mélységből fakadó, állandó özfzetelű,

igen tisztá, cinkium-és magnesium-hydrocarbonatos ásványviznek minősítendő.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp utódai, Csanak József, Kornhofer József, Rickl József, Zelmos, Czeglédi József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza, Hirsch Ferencz, Félégyházi János, Göcsey István, Tóth Kálmán, Róth Antal, Mayer József, Leidenfrost G., Békés Emil, Bán László, Váray János és Váray József jól felszerelt fűszer, csemege és ásványvíz kereskedésében.

Hazai gyártmány!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **férfi, női- és gyermekcipőket** a legkitűnőbb anyagból **saját czipógyáramban**

kizárólag honi iparként készítették s kiváló nagy **czipóraktáramban csakis saját gyártmányom** arusittatik.

Mindenkor főtörekvésemet képezi, hogy a külföldi készítményeket kitűnő munka és olcsó árak által kiszorítsam és ezen szempontból foglalkoztatok nagyszámu munkás személyzetet s ma már azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a versenyt teljesen felvehetem.

Kérem a n. é. közönséget, méltóztassék személyes meggyőződést szerezni **az árak kitűnőségéről, valamint az árak olcsóságáról.**

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor
czipész, a városházzal szemben.

Sertéstenyésztők figyelmébe!

A 13652. szám alatt szabadalmazott **SOMOGYI GÉZA-féle** állatok emésztését elősegítő por **mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.**

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti. Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szivó edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szorvek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint **belsőleg hat**, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Szakvélemény és kísérletezési eredmények.

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állat-tápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom, — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és meggátlására bárkinék is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel: **Pauer István,**
Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Ezenkívül számos elismerések vannak az ország legelső uradalmaitól, gazdáktól állatorvosoktól stb. kik írják, hogy a por miféle állatnál lett kipróbálva és mire volt sikeres hatása. Számos elismerő levelek minden fűszerüzletben megtekinthetők. — 1 doboz 18—45 és 90 kr., vidékre 1 kilón felül franco adom.

Kapható Debreczenben **Deutsch Albert és fia, Geréby Fülöp** utódai és **Göcsey István** uraknál.

Visszonteladóknek árkedvezményt nyújtok.

Szivattyuk Mérlegek

minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők.

Mindenféle csövek.

Szivattyu- és gépgyártási botéti társaság

I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kuffuró-vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Debreczenben a főpostával szemben.